

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I ARKEOLOGJISË DHE TRASHËGIMISË KULTURORE

PROGRAMI I LËNDËS
Drejtimi : Arkeologji dhe Trashëgimi Kulturore

TITULLI I LËNDËS: TEKNOLOGJI ANTIKE

Pedagogu: Dr. Esmeralda Agolli
Ngarkesa: 4 ECTS (30 leksione dhe 15 seminare)
Lloji i lëndës: Lëndë me zgjedhje
Programi i studimit: Bachelor
Viti/Semestri: I/I

EKSTRAKT

Lënda përqëndrohet në elementet kyçe të zhvillimit të teknologjisë antike. Në këtë fushë disiplina e Arkeologjisë gëzon përparësi me trajtim kompleks dhe gjithëpërfshirës. Lënda ndjek tërësisht logjikë tematike të fokusuar në disa aspekte kryesore:

- 1) Arsyet pse studimi i profilit teknologjik është themelor në disipinën e arkeologjisë dhe cilat janë konceptet teorike me anë të cilave i qasemi hulumtimit të teknologjisë qoftë nëpërmjet të dhënave të lidhura direkt me procesin e prodhimit qoftë me anë të attributeve që mbartin artefaktet, ose struktura arkeologjike.
- 2) Si mund të trajtojmë një problematikë që lidhet me teknologjinë gjatë ndërrmarjes së vëzhgimit sipërfaqësor ose gërmimit sistematik arkeologjik?
- 3) Përzgjedhja e kategorive të objekteve, strukturave, materialeve dhe çështjeve që veç aspekteve të tjera ofrojnë potencial në studimin e profilit teknologjik. Si e kufizon shkalla e ruajtjes së të dhënave arkeologjike studimin mbi teknologjinë?
- 4) Analizat përtej profilit teknologjik. Si reflekton teknologjia, procesi dhe organizimi i prodhimit, elementë të karakterit shoqëror, kulturor, ekonomik dhe politik?
- 5) Cilat metodologji i vijnë në ndihmë studimit të teknologjisë? Aplikim i metodave etnoarkeologjike, arkeologjisë eksperimentale dhe klasifikimi i materialit arkeologjik.

TEMAT:

LEKSION 1. Hyrje në teknologjinë antike

LEKSION 2. Industria litike

LEKSION 3. Tekstilet, përpunimi i drurit

LEKSION 4. Prodhimi i Qeramikës – Përdorimi, specializimi i prodhimi dhe shpërndarja

LEKSION 5. Prodhimi i Metaleve – Procesi i prodhimit, gama e përdorimit dhe ndikimi në sistemin ekonomik

LEKSION 6. Streha dhe siguria

LEKSION 7. Sigurimi i jetesës: ushqimi

LEKSION 8. Modelet e vendbanimeve dhe planifikimi urban

LEKSION 9. Komunikimi dhe sistemet e këmbimit

LEKSION 10. Uji si element jetik dhe përdorimi i tij

LEKSION 11. Shkrimi: element praktik, komunikues, shprehitë shkencore përmes tij.

LEKSION 12. Perspektivat e analizës së shumë teknologjive njëherazi

LEKSION 13. Studim tematik - Sistemet teknologjike: vlera, statusi, dhe marrëdhëniet shoqërore

LEKSION 14. Studim tematik - Sistemet teknologjike: rrjeti i marrëdhënieve ekonomike në hapësirë dhe ndikimi i kontakteve dhe inovacionit në teknologji

LEKSION 15. Përfundime: teknologjia, inovacioni dhe shoqëria në antikitet

FORMA E KONTROLLIT DHE VLERËSIMIT

FREKUENTIMI:

70% pranisë në seminare e domosdoshme.

10 % e notës përfundimtare nga prania dhe angazhimi gjatë kursit apo seminareve

KONTROLLI I VAZHDUESHËM:

Testi 1 i pjesshëm në javën e 7-të (20% e notës përfundimtare)

DETYRA E KURSIT: Një ese analitike

Kërkesat: 3- 5 faqe format A4, Times New Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5) *20 % e notës përfundimtare*

PREZANTIMI NË KLASË

20 % e notës përfundimtare

KONTROLLI PËRFUNDIMTAR:

Një test përfundimtar në javën e 16-të të kursit pas kryerjes së 15 javëve të një semestri
30 % e notës përfundimtare.

DETYRIMET E STUDENËVE PËR LËNDËN

Frekuentim i rregullt në leksione.

Frekuentim i detyruar në të paktën 70% të seminareve të lëndës.

Përgatitja e një ese-je nga 3-5 faqe format A4, Times New Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5.

Pjesëmarrje në testet e pjesshme gjatë semestrit.

Testi (provimi) përfundimtar (i fundit të smestrit)

1. Humphrey, John W. 2006. *Ancient Technologies*. Greenwood Press. Westport, Connecticut, London
2. Miller, Heather M. 2007. *Archaeological Approaches to Technology*. Academic Press. Elsevier. Amsterdam, Boston, Heidelberg, London, New York, Oxford, Paris, San Diego, San Francisco, Singapore, Sydney, Tokyo.
3. Mara, Wal. 2012. *The Romans: Technology of the Ancients*, Marshall Cavendish Benchmark, New York.
4. Rye, Owen S. 1981. *Pottery Technology: Principles and Reconstruction*. Taraxacum, Washington.
5. Bass George F. 1986. A Bronze Age Shipwreck at Ulu Burun (Kaş): 1984 Campaign *American Journal of Archaeology*, Vol. 90:3, pp. 269-296.
6. *Tools....creator of civilization: The development of man as revealed by the discoveries of Dr. Raymond A. Dart.* (1965).
7. Hawkes, Christopher. 1954. Archaeological Theory and Method: Some Suggestions from the Old World, *American Anthropologist* Vol. 56, 2. pp.155-168.